

[Bertel Haarder]

store reallønsforringelse, der følger af regeringens og fagbevægelsens planer.

Om deltidsarbejde hedder det derimod:

»En øget udbredelse af deltidsarbejde vil utvivlsomt have gunstige samfundsøkonomiske virkninger. For det første er der tale om en forkortelse af den gennemsnitlige arbejdstid uden lønkompensation. For det andet har deltidsarbejdsstyrke en højere arbejdstimeproduktivitet end fuldtidsarbejdsstyrke. Endelig vil en større udbredelse af deltidsarbejde ikke give anledning til tab af produktionskapacitet – tværtimod. I virksomheder, hvor en stor del af arbejdsstyrken er på deltid, er der mulighed for en fleksibel tilrettelæggelse af produktionsprocessen og for en høj udnyttelsesgrad af kapitalapparatets kapacitet.«

Altså frihed og velstand på en og samme tid, modsat den ufrihed og fattigdom, der følger af begrænsning af overarbejde, generelle arbejdstidsforkortelser, betalt frihed til uddannelse m.v.

Eneste ulemper er det eventuelle administrative merarbejde som følge af et øget antal ansatte samt risikoen for, at nogle vil blive forhindret i at få fuldtidsarbejde, hvis virksomheder indretter sig på deltid. Det sidste kan undgås ved at give deltidsansatte fortrinset til arbejde, der opslås ledigt i virksomheden.

Finansministeriets redegørelse punkterer både arbejdsministerens og statsministerens og fagbevægelsens illusioner om, at man kan bidrage til løsning af landets problemer gennem tvungne arbejdstidsforkortelser af den ene eller den anden art. Til gengæld giver den gode argumenter for venstres liberale forslag om fjernelse af hindringer for deltidsarbejde, herunder fjernelse af de bestemmelser i overenskomsterne, der indskrænker den enkeltes ret til at aftale en deltidsordning med arbejdsgiveren.

Om lønmodtagernes ønsker er der ingen tvivl. Alle undersøgelser viser et massivt ønske om adgang til deltid. jfr. bl. a. gentagne undersøgelser foretaget af socialforskningsinstituttet.

Jeg vil gerne bede finansministeren fremskaffe oplysninger om, hvordan det går med adgangen til deltidsarbejde i den offentlige sektor, hvorfor der er langt flere deltidsansatte på visse områder end på andre, og om deltidscirkulærene i praksis efterleves hos staten og kommunerne, om der diskrimineres

på forskellig vis mod deltidsansatte med hensyn til avancementsmuligheder, anciennitet o. lign., samt om det er modviljen hos fagforeningerne, der hindrer udbredelsen blandt akademikere, sundhedsplejersker, bibliotekarer og mange andre. Der ønskes om muligt en opstilling over deltidsarbejdets omfang blandt de forskellige personalegrupper.

Besvarelse (4/6 82):

Finansministeren (Heinesen):

Der foreligger ikke andre tal for deltidsfrekvensen i den offentlige sektor end dem, der fremgår af Danmarks Statistiks personalestatistik for den offentlige sektor januar 1979, som er optrykt i Statistiske Efterretninger 1979 nr. 45-1343. Denne statistik er ikke opdelt på personalekategorier, og jeg er således ikke bekendt med, at der skulle foreligge oplysninger om en særlig lav deltidsfrekvens for f. eks. forskere, gymnasielærere, sundhedsplejersker og bibliotekarer.

Finansministeriet har ikke udarbejdet oversigter over deltidsfrekvensen i forskellige personalegrupper i den offentlige sektor og vil ikke inden for en kortere tidsfrist kunne skaffe oplysninger herom, idet dette bl. a. ville kræve, at man fik oplysninger om de kommunalt ansattes deltidsfrekvenser i forskellige personalegrupper.

Deltidsfrekvensen i den offentlige sektor var i 1979 7,6 og 49,9 for henholdsvis mænd og kvinder. Grundene til, at deltidsarbejde i den offentlige sektor ikke er mere udbredt, er det vanskeligt at sige noget generelt om, men der kan bl. a. peges på, at ikke alle har ønske om deltid, og at mange familiers økonomi er baseret på to indtægter.

Der findes ikke bestemmelser inden for det offentlige i form af generelle regler om personalenormering el. lign., der hindrer udbredelsen af deltidsarbejde. Tværtimod er proceduren i forbindelse med oprettelse af deltidsstillinger forenklet ved finansministeriets cirkulære af 25. maj 1978, idet forslag om oprettelse af deltidsstillinger, der ikke indebærer en aktivitetsudvidelse og derfor heller ikke merudgifter, ikke skal forelægges finansudvalget. Endvidere er det i nævnte cirkulære af 25. maj 1978 om udvidet brug af deltidsansættelse anført, at hensigten med cirkulæret er at understøtte, at der såvel for allerede ansatte som for nyansatte tilstræbes fuld